

STATENS ARKIV

Riksarkivet och Landsarkiven

B/K-komparasjon Domstolene

Håkan Lövblad / 2009-09-03

Domstolar i Danmark, Finland, Norge och Sverige

- Självständiga i sin dömande verksamhet
- Flernivåprincip – instansordning
- Stöd av administrativt samordnande myndigheter
- Kompletteras av specialdomstolar – berörs inte
- Förvaltningsdomstolar i Finland, Sverige – berörs inte

Bevarande-/gallrings(kassation)-processen

Danmark	Finland	Norge	Sverige
<ul style="list-style-type: none"> •RA 2007: Projekt för sektorbestämmelser •Dialog (besök, möten) med domstolar och Domstolsstyrelsen •Remiss 	<ul style="list-style-type: none"> •Justitieministeriet 1994, 2000, (2005), 2007 •Arkivbildningsplaner •(e-system) •Arbetsgrupper (ministeriet, domstolar, arkivverket) 	<ul style="list-style-type: none"> •RIFT 2002 – förslag pappershandlingar •RA 2003: Projekt e-system •Dialog (enkät domstolar och möten med Domstolsadministrasjonen) 	<ul style="list-style-type: none"> •Domstolsverket, Riksåklagaren, Rikspolisstyrelsen, RA 1996 •RIF 2005 typarkiv (utvalg) •Remisser; samrådsgrupp inkl. Tullen; samråd med vissa andra myndigheter

Utredningarnas form

Danmark	Finland	Norge	Sverige
<ul style="list-style-type: none"> •Organisation och funktioner •Mandat, lagar •Regler om gallring •Arkivbildning, detaljerat •Analys 97 s. inkl. bilaga för e-system	<ul style="list-style-type: none"> •Arkivbildningsplaner (38 resp. 24 s.) •Funktioner, handlingstyper •2008 saknas: hantering, förvaring, e-system, lagar, registreringsplaner •Arkivverkets PM normalt 4-8 s.	<ul style="list-style-type: none"> •Organisation och funktioner •Mandat, lagar •Arkivbildning, (arkivdanning) detaljerat •Rapport 38 s. inkl. bilaga med informationsinnehåll i databas	<ul style="list-style-type: none"> •Arkivbildning, detaljerat •Vissa lagar •Regler om gallring •Samrådsgruppens rapport 122 s. inkl. 5 bil •RA flera PM

Principer för bevarande

Danmark	Finland	Norge	Sverige
<p>• <i>Bekendtgørelse av arkivloven:</i> historiskt värde; dokumentation av förhållanden av väsentlig administrativ eller rättslig betydelse för medborgare och myndigheter</p>	<p>• <i>Arkivlagen</i> 1994: bevara kulturarvet</p> <p>• <i>Arkivverkets gallringspolitik och -strategi</i> 2008: verksamhet; arkivbildning och arkiv; användning; kontext; kostnader</p>	<p>• <i>Bevaringsutvalget</i> 2002: dokumentation svärdet - samhället respektive personers, verksamheters och arkivbildares rättigheter och skyldigheter; informationsvärdet – samhället</p>	<p>• <i>Arkivlagen</i> 1990: bevara kulturarvet; insyn; information för rättskipning och förvaltning; forskningens behov</p> <p>• <i>RA policy</i> 1995: dokumentation svärde – verksamheten; informationsvärde – samhället</p>

Argument för bevarande av domstolsarkiv

Danmark	Finland	Norge	Sverige
<ul style="list-style-type: none"> •Sökbehov – e-system •Särstatus – Högsteret •Dokumentation av handläggningen av mål – Högsteret •Samhällsförändringar	<ul style="list-style-type: none"> •Bevara de väsentliga handlingarna i alla mål av någon betydelse •Delakter för handlingar som bevaras •Praktiska skäl	<ul style="list-style-type: none"> •Instansordning – prejudicerande •Sökbehov – e-system •Kontext •Bevara e-dokument för att undvika resurskrävande plockgallring	<ul style="list-style-type: none"> •Domstol som upprättar handlingen •Aggregering – beslut, dom eller register

Argument för gallring av domstolsarkiv

Danmark	Finland	Norge	Sverige
<ul style="list-style-type: none"> •Överflödighet:<ul style="list-style-type: none"> - rättsfall publiceras - handlingar i andra domstolars eller myndigheters arkiv - digitaliserats från mikrofilm - skannats	<ul style="list-style-type: none"> •Delakter för handlingar som gallras •Handlingar i vissa tvistemål gallras i sin helhet	<ul style="list-style-type: none"> •Uppdrag avsåg endast e-system •Överflödighet:<ul style="list-style-type: none"> - vissa lokala hjälpregister •Information av tillfällig betydelse i vissa fält	<ul style="list-style-type: none"> •Överflödighet:<ul style="list-style-type: none"> - handlingar i andra domstolars eller myndigheters arkiv -sammanfattas i beslut, dom eller register •Handlingar i vissa tvistemål gallras i sin helhet •Handlingar med begränsat informationsvärde

Detaljeringsgrad för bedömning

Danmark	Finland	Norge	Sverige
<ul style="list-style-type: none"> •Arkivbildning redovisas: serier, e-system ibland för sig •Motiv saknas ibland eller motiveras svepande med att det saknas historiskt intresse	<ul style="list-style-type: none"> •Arkivbildningsplanen är utgångspunkt •Motiv anges endast för bevarande av vissa stora serier	<ul style="list-style-type: none"> •Bevarandekriterierna används för ärendeslag, register och vissa element/fält •E-system värderas mer summariskt, följer ärendeslag	<ul style="list-style-type: none"> •Arkivbildning redovisas: handlingar, akter, e-system •Motiv appliceras på grövre aggregat än serier

Makro- eller mikrovärdering?

Danmark	Finland	Norge	Sverige
<ul style="list-style-type: none"> •Arkivalierna inkl. e-system •På grund av den korta tid som stod till buds användes denna omvända approach	<ul style="list-style-type: none"> •Funktioner •Handlings-typer	<ul style="list-style-type: none"> •Verksamhet •Arkivbildningens nivåer och kontinuitet •Urval av element	<ul style="list-style-type: none"> •Arkivalierna inkl. e-system •Uppgifter i flera e-system gallras av integritetsskäl och är redan föreskriven i lag eller förordning

Beslut om bevarande/gallring

Danmark	Finland	Norge	Sverige
<ul style="list-style-type: none"> •Bek. om bevaring og kassation af domstolenes arkivalier 2008 •Cirk. om bevaring, kassation samt aflevering af arkivalier fra myndigheder på Domstolsstyrelsens område 2007 •Notat om bevarande av skannade tingsböcker 2007	<ul style="list-style-type: none"> •RA beslut om förvaringstider 1994 •RA beslut om bevarande 2001 •Kartläggning av e-system 2005 förde inte till beslut •Justitieministeriets ansökningar 2008-2009 för tings- och hovrätter bereds för närvarande	<ul style="list-style-type: none"> •RA 2003 "midlertidige" B/K-regler med hänvisning till:<ul style="list-style-type: none"> - Justisdepartementets rundskriv 1986 - Justisdepartementets rundskriv 1992 •Uppdraget om e-system 2003 förde inte till beslut	<ul style="list-style-type: none"> •RA föreskrifter 1998 om tvistemål och ärenden (ändrade 2009) •RA föreskrifter 1998 om brottsutredande verksamhet och lagföring för brott (Polis, Tull, Åklagare, Domstolar). Ändrade bl.a. 2009 då typarkiven upphörde.

Ska eller får (kan, må) myndigheten gallra?

Danmark	Finland	Norge	Sverige
<ul style="list-style-type: none"> •Bestämningar som ska eller får saknas som regel •Detaljerade tidplaner för leveranser av e-system och pappersarkiv	<ul style="list-style-type: none"> •Arkivverkets beslut om bevarande innebär att leveranser av andra handlingar inte tas emot •Arkivbildaren bestämmer gallringsfrister med hänsyn till verksamheten och kundernas rättsskydd	<ul style="list-style-type: none"> •Handlingar ska bevaras •Handlingar kan gallras	<ul style="list-style-type: none"> •Riksarkivets föreskrifter är huvudsakligen medgivande (får) •Riksdagens och regeringens föreskrifter är tvingande (ska)

Gallringseffektivitet

Danmark	Finland	Norge	Sverige
<ul style="list-style-type: none"> •Uppgifter endast för arvskiften där 3 % bevaras trots att urvalsbevarande för födda 1:a i varje månad införs	<ul style="list-style-type: none"> •Tingsrätterna: 35 % bevaras •Hovrätterna: 40-50 % bevaras •Stora variationer mellan domstolarna	<ul style="list-style-type: none"> •Uppdraget avsåg endast e-system •Bevarande av e-system skulle förenkla eftersom dyrt plockbevarande kan undvikas	<ul style="list-style-type: none"> •För brottmålshandlingar ökning med 350 hm totalt; balanseras till viss del av kortare frister; plockgallring för dyrar •Tvistemålshandlingar – fördubbling av gallring

